

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 2S/44/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8021200508
Dátum vydania rozhodnutia: 08. 02. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Katarína Morozová Nemcová
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2022:8021200508.2

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci žalobcu H. D., trvale bytom F. XXX/XX, XXX XX R., nar. X.X.XXXX, právne zastúpeného JUDr. Jozefom Jaroščákom ml, advokátom, so sídlom Radničné námestie 33, 085 01 Bardejov, proti žalovanému Okresnému úradu Sabinov, katastrálny odbor, so sídlom Námestie slobody 85, 083 01 Sabinov, za účasti B.. N. U., bytom E. XXXX/X, D., nar. X.X.XXXX o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. V XXXX/XXXX zo dňa 15.12.2020 takto

rozhodol:

O d m i e t a žalobu.

Žiaden z účastníkov n e m á p r á v o na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

1. Správnou žalobou doručenu správne mu súdu dňa 21.09.2021 sa žalobca domáhal, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného zo dňa 15.12.2020 č. V XXXX/XXXX, ktorým žalovaný prerušil katastrálne konanie.

2. Opísal priebeh katastrálneho konania, v ktorom dňa 30.11.2020 žalobca a vedľajší účastník ako účastníci kúpnej zmluvy zo dňa 30.11.2020 podali návrh na zrýchlený vklad vlastníckeho práva v zmysle § 32 ods. 3 katastrálneho zákona, pričom zákonná lehota bola do 15.12.2020. Na oficiálnej stránke Úradu geodézie, kartografie a katastra SR bola dňa 16.12.2020 zverejnená oficiálna informácia, že vklad je v konaní V XXXX/XXXX povolený. Žalobcovi však bolo doručené dňa 15.12.2020 rozhodnutie o prerušení predmetného vkladového konania, a to do skončenia konania pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 19C/100/2020. Ďalej uviedol súvislosti konania pred Okresným súdom Prešov sp. zn. 19C/100/2020, v ktorom sa koná o žalobe a v konaní bolo nariadené neodkladné opatrenie uznesením zo dňa 26.1.2021, vedľajšej účastníčke doručené dňa 18.2.2021. Uviedol prehľad poznámok vyznačených v súvislosti s nehnuteľnosťou, ktorá bola obsahom uvedenej kúpnej zmluvy, poukázal na ich právny význam. Zdôraznil, že kúpna zmluva bola uzavretá v čase, keď nebolo vydané uznesenie o nariadení neodkladného opatrenia, ani ešte podaný návrh na jeho nariadenie, z toho vyvodil povinnosť správneho orgánu pokračovať v konaní. Poukázal na list od Okresného úradu Sabinov z 2.2.2021, z ktorého vyplýva, že 15.12.2020 bolo právoplatne rozhodnuté o vklade. S poukazom na § 31 ods. 3, 5, 6 katastrálneho zákona uviedol, že potom nie je zrejmé, ako mohlo byť konanie 15.12.2020 prerušené. Vzhľadom na evidentné viaceré pochybenia je potrebné odstrániť vzniknutý nezákonný stav. Vo vzťahu k časovým súvislostiam vkladového konania i konania pred súdom poukázal na povahu neodkladného opatrenia a relevanciu tohto konkrétneho opatrenia v tejto veci. V ďalšej časti sa venoval inštitútu poznámky a plomby, tiež stornovaniu povolenia vkladu, ktoré podľa zákona nie je možné, preto rozhodnutie o prerušení konania je potrebné považovať za nulitný akt.

3. V ďalšej časti poukázal na okolnosti nesprávneho poučenia v rozhodnutí o prerušení konania. V tomto poučení konajúci orgán uviedol, že toto rozhodnutie nie je preskúmateľné súdom. Žalobca s oporou v § 7 písm. e) Správneho súdneho poriadku, v právnej teórii obsiahnutej v komentári k tomuto zákonu

a v rozhodnutí NS SR sp. zn. 5Sžrk/6/2020 zo dňa 16.12.2020 uviedol, že rozhodnutie o prerušení konania o návrhu na vklad je spôsobilým predmetom skúmania zákonnosti. Teda poučenie správnym orgánom bolo chybné. V nadväznosti na to pokračoval argumentáciou týkajúcou sa ne/včasnosti podania správnej žaloby. Citoval § 181 ods. 1, 4, § 98 ods. 1 písm. d), ods. 2, § 25 SSP, čl. 4 ods. 1, 2 CSP, uviedol právne názory týkajúce sa analógie v práve (legis, iuris), možné riešenie prípadu nesprávneho poučenia účastníka správneho konania o možnosti podať opravný prostriedok, v dôsledku čoho uplynie lehota na podanie správnej žaloby, zásadu tzv. benefitu nesprávne poučeného žalobcu (pri oneskorenom podaní správnej žaloby z dôvodu podania opravného prostriedku po nesprávnom poučení o možnosti ho podať napriek jeho reálnej neprípustnosti v správnom konaní). Žalobca tieto skutočnosti zosumarioval a uviedol, že si je vedomý, že podáva správnu žalobu oneskorene, tiež že SSP z 1.7.2016 explicitne neumožňuje podať správnu žalobu proti rozhodnutiu o prerušení vkladového konania a že to vyriešil NS SR rozhodnutím sp. zn. 5Sžrk/6/2020 až dňa 16.12.2020. Z uvedeného dôvodu vyjadril názor, že správny súd výrokom I. odmietne žalobu ako oneskorene podanú, výrokom II. postúpi žalobu správnomu orgánu na ďalšie konanie spočívajúce v oprave rozhodnutia vo veci poučenia o možnosti podať správnu žalobu, výrokom III. neprizná účastníkom náhradu trov konania. Osobitným petítom navrhol, aby správny súd zrušil rozhodnutie žalovaného, ktorým prerušil katastrálne konanie.

4. K žalobe sa vyjadril žalovaný a uviedol, že dňa 30.11.2020 mu bol doručený návrh na vklad do katastra nehnuteľností, ale keďže zrejme v súvislosti s dotknutou nehnuteľnosťou ešte neevidoval osvedčenie o dedičstve, kde sa dedič mal zapísať ako dočasný vlastník a nehnuteľnosť predáva v zrýchlenom konaní, žiadal Úrad geodézie, kartografie a katastra SR o stanovisko, ktoré nedostal, preto 15.12.2020 bol vklad do katastra povolený, ale pri zápise do LV už bola doručená listina - žiadosť o vykonanie poznámky na LV č. XXX v k.ú. N., ktorá bola zaevidovaná pod číslom P XX/XXXX. Vtedy došlo k stornovaniu vkladu povolenia vkladu (vlastníctvo ešte nebolo zapísané do LV v prospech kupujúceho a rozhodnutie o povolení vkladu ešte nebolo odoslané účastníkom kúpnej zmluvy) a k prerušeniu konania z dôvodu zákazu nakladania s nehnuteľnosťou, konanie bolo prerušené do skončenia konania pred súdom. Žiadosť o vyznačenie poznámky na základe podanej žaloby na OS Prešov v konaní sp. zn. 19C/100/2020 bola zaevidovaná dňa 14.12.2020 o 10:29 hod. pod sp. zn. P 53/2020 a zapísaná do KN dňa 16.12.2020 o 10:36 hod. pod číslom zmeny XXX/XXXX.

5. Správne súdnictvo je upravené zákonom č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len SSP), ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2016.

6. Podľa § 2 ods. 1 SSP v správnom súdnictve poskytuje správny súd ochranu právam alebo právom chráneným záujmom fyzickej osoby a právnickej osoby v oblasti verejnej správy a rozhoduje v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

7. Podľa § 6 ods. 1 SSP správne súdy v správnom súdnictve preskúmajú na základe žalôb zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, opatrení orgánov verejnej správy a iných zásahov orgánov verejnej správy, poskytujú ochranu pred nečinnosťou orgánov verejnej správy a rozhodujú v ďalších veciach ustanovených týmto zákonom.

8. Podľa § 181 ods. 1 SSP fyzická osoba alebo právnická osoba musí správnu žalobu podať v lehote dvoch mesiacov od oznámenia rozhodnutia orgánu verejnej správy alebo opatrenia orgánu verejnej správy, proti ktorému smeruje, ak tento zákon alebo osobitný predpis neustanovuje inak,

9. Podľa § 181 ods. 4 SSP zmeškanie lehoty podľa odsekov 1 až 3 nemožno odpustiť.

10. Správny súd zistil, že správna žaloba bola podaná oneskorene, čo napokon nespochybnil ani žalobca, avšak správny súd nenašiel dôvody pre ďalší postup tak, ako to navrhoval žalobca.

11. Pokiaľ ide o časové súvislosti v tejto veci správna žaloba podaná dňa 21.9.2021 smeruje proti rozhodnutiu žalovaného zo dňa 15.12.2020 o prerušení konania o návrhu na vklad vlastníckeho práva podľa § 31a písm. e) zákona č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam. Podľa administratívneho spisu žalovaného bolo toto rozhodnutie doručené žalobcovi dňa 21.12.2020. Lehota na podanie správnej žaloby uplynula dňa 21.2.2021, teda správna žaloba bola podaná 7 mesiacov po jej uplynutí.

12. Správny súd k žalobným argumentom týkajúcim sa okolností majúcich dôsledky buď v tom smere, že žaloba môže byť posúdená ako včas podaná, alebo v tom smere, že výrokom správny súd umožní (uloží) správnomu orgánu postup, v dôsledku ktorého by mohol žalobca podať novú žalobu proti novému (u-/opravenému) rozhodnutiu o prerušení konania, považuje za potrebné uviesť nasledovné.

13. Stotožnil sa s názorom žalobcu, že poučenie v napadnutom rozhodnutí sa vo svetle aktuálneho rozhodnutia NS SR sp. zn. 5Sžrk/6/2020 javí ako nesprávne, ak uvádza, že nie je preskúmateľné súdom podľa § 7 SSP. Aj podľa názoru správneho súdu je nevyhnutné, aby sa takáto situácia (kedy bol účastník správneho konania nesprávne poučený o možnosti podať správnu žalobu na preskúmanie rozhodnutia súdom a v dôsledku toho nepodal žalobu v lehote určenej SSP) hodnotila aj napriek rigidnému ustanoveniu § 181 ods. 4 SSP v prospech ochrany práva účastníka správneho konania na súdnu ochranu. Zjavne v tomto konkrétnom prípade jasné znenie § 181 ods. 4 SSP naráža na ústavné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky, k odopretiu ktorého by mohlo dôjsť z dôvodu nesprávneho postupu orgánu verejnej správy pri poučovaní účastníka o právnych prostriedkoch ochrany jeho práv. Isteže do úvahy prichádza zohľadnenie jedného zo základných princípov práva - práva patriť bdelym (*vigilantibus iura scripta sunt*), či neznalosť zákona (práva) neospravedlňuje (*ignorantia iuri non excusat*), čo by šlo na ťarchu žalobcu. Ak však do právneho vedomia, resp. vedomia o právnom pravidle, účastníka konania vstúpi orgán verejnej správy svojim aktom a výkladom právnej normy, ktoré sa prejaví v poučení jeho rozhodnutia, a to sa ukáže ako nesprávne s dôsledkami na práve účastníka konania, je podľa názoru správneho súdu potrebné ustúpiť od vyššie uvedených princípov zaťažujúcich účastníka konania a hľadať iné princípy vyjadrené v právnej norme, ktoré by mohli napomôcť poznaniu rozsahu uplatnenia jeho práv v situácii aká je táto.

14. Z tohto dôvodu sa správny súd stotožnil so žalobcom aj v tom, že bolo primerané postupovať aj podľa § 5 ods. 1 Správneho súdneho poriadku, ktorý umožňuje v konaní aplikovať aj princípy, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok.

15. Podľa § 5 ods. 2 SSP konanie pred správnym súdom je jednou zo záruk ochrany základných ľudských práv a slobôd a ochrany práv a oprávnených záujmov účastníkov administratívneho konania.

16. Zjavne teda poskytuje Správny súdny poriadok priestor, aby v konaní o správnej žalobe smerujúcej proti rozhodnutiu orgánu verejnej správy na základe žalobných argumentov smerujúcich proti jeho výroku (vecne spojenom s jeho odôvodnením) v istej miere reagoval aj na iné nesprávnosti (nezákonnosti) tohto rozhodnutia (napríklad v poučení o opravnom prostriedku), ktoré mali dopad na právo účastníka správneho konania domáhať sa preskúmania zákonnosti rozhodnutia správnym súdom.

17. Podľa čl. 2 ods. 1 Civilného sporového poriadku ochrana ohrozených alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

18. Podľa Čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

19. Podľa Čl. 3 ods. 1 CSP každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.

20. V prvom rade pokiaľ ide o možnosť preskúmať také rozhodnutie orgánu verejnej správy ako je napadnuté rozhodnutie, aj zo žalobných argumentov vyplýva, že právna teória (prezentovaná citáciou z komentára k Správnomu súdnomu poriadku, vydavateľstvo Praha: C.H. Beck, 2018) bola podporená explicitne v rozhodovacej činnosti NS SR pomerne nedávno rozhodnutím sp. zn. 5Sžrk/6/2020 z 16.12.2020. Napriek tomu štádiom „ustálenej rozhodovacej praxe najvyšších súdnych autorít“ nepochybne ešte nebolo dosiahnuté (čl. 2 ods. 2 CSP). Napriek tomu sa súčasne zdá spravodlivé a v súlade s ochranou ústavného práva na súdnu ochranu aj takéto zatiaľ ojedinelé rozhodnutie NS

SR reflektovať. V dôsledku toho potom záver o nesprávnosti poučenia v napadnutom rozhodnutí o nemožnosti preskúmať napadnuté rozhodnutie súdom vyznieva ako prijateľný.

21. Správny súd sa však nevedel stotožniť s názorom žalobcu, že v tejto situácii by po odmietnutí oneskorene podanej žaloby podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP, teda bez zrušenia napadnutého rozhodnutia, mohol takúto „právne už neúčinnú“ žalobu postupovať žalovanému na ďalšie konanie a upriamovať žalovaného k povinnosti v súvislosti s následnou opravou napadnutého rozhodnutia.

22. Vynaložil však úsilie, aby v duchu a použitím vyššie citovaných právnych princípov zistil, či právny poriadok obsahuje úpravu, ktorá by pri použití analógie poskytla možnosť postupovať inak ako podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP. Vzal do úvahy, že správna žaloba je procesný právny prostriedok uplatnenia práva pred súdom po predchádzajúcom správnom konaní (rozhodnutí) limitovaný okrem iného aj procesnou lehotou na jeho podanie, pričom konanie pred správnym súdom predstavuje v istom zmysle akúsi nadstavbu správneho konania, z dôvodu bezprostrednej nadväznosti naň, a je v dispozičnej sfére žalobcu či tento prostriedok využije. Správny súd tak videl aspoň čiastočnú podobnosť týchto okolností s ustanoveniami Civilného sporového poriadku, ktoré upravujú postup pri nesprávnom poučení účastníka konania o odvolaní (ustanovenia o dovolaní a žalobe na obnovu konania neregulujú zmeškanie lehoty).

23. Podľa § 362 ods. 3 CSP odvolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo podané po uplynutí lehoty podľa odseku 1 preto, že odvolateľ sa spravoval nesprávnym poučením súdu o lehote na podanie odvolania. Ak rozhodnutie neobsahuje poučenie o lehote na podanie odvolania alebo ak obsahuje nesprávne poučenie o tom, že odvolanie nie je prípustné, možno podať odvolanie do troch mesiacov od doručenia rozhodnutia.

24. Na základe vyššie uvedeného tak správny súd po preskúmaní veci, kedy orgán verejnej správy nesprávne poučil účastníka konania o možnosti podať proti jeho rozhodnutiu správnu žalobu, v dôsledku čoho účastník nepodal správnu žalobu v lehote 2 mesiacov od doručenia rozhodnutia, dospel k záveru, že napriek použitiu všetkých doteraz uvedených princípov a z nich plynúcich možností, nebolo opodstatnené správnu žalobu podať až sedem mesiacov po uplynutí lehoty na jej podanie hodnotiť ako podanú včas.

25. Podľa § 98 ods. 1 písm. d) SSP správny súd uznesením odmietne žalobu, ak bola podaná oneskorene.

26. Vzhľadom na oneskorené podanie správnej žaloby nezistiac možnosti pre iný postup správny súd musel odmietnuť žalobu.

27. O trovách konania rozhodol podľa § 170 písm. a) SSP, podľa ktorého žiaden z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania, ak bola žaloba odmietnutá.

28. Senát vo veci rozhodol v pomere 3:0 hlasov (§ 139 ods. 4 SSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu je prípustná kasačná sťažnosť, a to v lehote jedného mesiaca od doručenia rozhodnutia, na Krajskom súde v Prešove.

V kasačnej sťažnosti sa musí okrem všeobecných náležitostí podania podľa § 57 uviesť označenie napadnutého rozhodnutia, údaj, kedy napadnuté rozhodnutie bolo sťažovateľovi doručené, opísanie rozhodujúcich skutočností, aby bolo zrejmé, v akom rozsahu a z akých dôvodov podľa § 440 sa podáva (ďalej len „sťažnostné body“), návrh výroku rozhodnutia (sťažnostný návrh). Sťažnostné body možno meniť len do uplynutia lehoty na podanie kasačnej sťažnosti.

Sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ musí byť v konaní o kasačnej sťažnosti zastúpený advokátom. Kasačná sťažnosť a iné podania sťažovateľa alebo opomenutého sťažovateľa musia byť spísané advokátom.

Tieto povinnosti neplatia, ak má sťažovateľ alebo opomenutý sťažovateľ, jeho zamestnanec alebo člen, ktorý za neho na kasačnom súde koná alebo ho zastupuje, vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, ide o konania o správnej žalobe podľa § 6 ods. 2 písm. c) a d), je žalovaným Centrum právnej pomoci.